

ВІННИЦЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Від 27.08.2021 № 541
м. Вінниця

11 сесія 8 скликання

Про затвердження Програми регулювання чисельності тварин гуманними методами на території Вінницької міської територіальної громади на 2022-2024 роки

З метою зменшення кількості безпритульних тварин на території Вінницької міської територіальної громади, керуючись гуманним та відповідальним ставленням до них; створення безпечного середовища для громадян та комфортного співіснування мешканців і тварин, керуючись п. 22 ч. 1 ст. 26, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити «Програму регулювання чисельності тварин гуманними методами на території Вінницької міської територіальної громади на 2022-2024 роки» (додається).
2. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань житлово-комунального господарства та комунальної власності (П. Бабій).

Міський голова

С. Моргунов

Додаток
до рішення міської ради
від 27.08.2021 № 541

**Програма
регулювання чисельності тварин гуманними методами на
території Вінницької міської територіальної громади
на 2022-2024 роки**

Вінниця – 2021

1. ПАСПОРТ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ

Програма регулювання чисельності тварин гуманними методами на території Вінницької міської територіальної громади на 2022-2024 роки. (далі - Програма).

1.	Дата, номер і назва розпорядчого документу про розроблення Програми	-
2.	Ініціатор розроблення програми	Департамент комунального господарства та благоустрою
3.	Розробник Програми	Департамент комунального господарства та благоустрою
4.	Співрозробники Програми	МКП «Вінницяззеленбуд» ГО «Бюро інституційного розвитку» волонтери
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент комунального господарства та благоустрою МКП «Вінницяззеленбуд».
6.	Організації – співвиконавці програми	Департамент комунального господарства та благоустрою МКП «Вінницяззеленбуд» (муніципальний притулок) благодійні та громадські організації – виконавці заходів Програми
7.	Мета Програми	Зменшення кількості безпритульних тварин на території Вінницької міської територіальної громади; створення безпечного середовища для громадян та комфортного співіснування мешканців і тварин
8.	Терміни реалізації програми	2022-2024 роки
9.	Зв'язок зі Стратегією 3.0 та/або КІРМ 2030, назва стратегічного проекту(ів), якщо такі є	Галузь життєдіяльності міста: «Охорона навколишнього середовища, озеленення, чиста вода, належне поводження з відходами.» Ціль 7: Створення гуманного середовища для існування тварин і регулювання їх чисельності гуманними методами.
10.	Загальний обсяг фінансування, необхідного для реалізації Програми, всього, тис. грн	15205,000
	в тому числі:	-
10.1	кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, тис. грн	15205,000

10.2	кошти державного бюджету, грн	-
10.3	кошти інших джерел фінансування (назвати), грн	-
11.	Очікувані результати виконання Програми	<ul style="list-style-type: none"> • зменшення кількості безпритульних тварин; • підвищення рівня безпеки і комфортності життя мешканців (зменшення кількості скарг); • покращення епізоотичного стану території ВМТГ; • зниження витрат на епідеміологічні заходи і лікування населення.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма.

2.1 Аналіз інформації та статистичних даних.

За даними міжнародного благодійного фонду «Four Paws Ukraine» Україна входить в світовий топ-10 за кількістю безпритульних тварин.

Неналежний догляд за домашніми тваринами (самовигул) та неконтрольована кількість безпритульних тварин призводить до збільшення їх популяції, погіршення епідеміологічної та епізоотичної ситуації у **Вінницькій міській територіальній громаді** (далі – ВМТГ), байдужого, негативного, жорстокого ставлення до тварин, а зрештою й до людей, і таким чином викликає соціальну напруженість у суспільстві.

У більшості випадків тварини стають безпритульними спадково, за рахунок приплоду безпритульних тварин, і лише частина з них була покинута чи загублена.

джерело: правозахисна організація ЕПЛ на основі даних дослідження Stray Animal Control Practices (Europe), WSPA and RSPCA International

Тому слід приділяти основну увагу саме категорії тварин, чисельність яких найбільша, а саме спадково безпритульним тваринам.

Основними причинами появи тварин на вулицях нашої територіальної громади є:

- розмноження існуючих безпритульних тварин;
- міграція тварин з приміських районів;
- низький рівень культури населення в сфері поводження з домашніми тваринами;
- недостатня кількість притулків та пунктів перетримки тварин.

Відповідно до рекомендацій ICAM (**Міжнародної коаліції по регулюванню чисельності тварин – компаньйонів**), початковим етапом будь-яких проєктів, спрямованих на забезпечення добробуту безпритульних тварин, є підрахунок їхньої чисельності. Реальна картина надає змогу належно оцінити ситуацію, розробити стратегію та планувати видатки з бюджету для оптимального способу гуманного вирішення проблеми.

На жаль, в Україні не ведеться загальнонаціональний офіційний облік безпритульних тварин, тому їхня кількість залишається невідомою. Однак, завдяки співпраці виконавчого комітету Вінницької міської ради з організацією ТОВ «Чотири Лапи Україна», яка діє на всій території України, з метою регулювання чисельності безпритульних тварин та проєкту моніторингу чисельності безпритульних тварин у містах Animal ID, відбулись підрахунки їх чисельності на території міста.

Підрахунок безпритульних собак 2016р. дані Animal ID

Підрахунок безпритульних собак, Вінниця 2020

Підрахунок безпритульних собак 2020р. дані Animal ID

Так, за результатами проведеної у 2020 році акції по підрахунку безпритульних собак у Вінниці було виявлено 1330 тварин, що свідчить про зменшення їхньої чисельності та збільшення кількості стерилізованих тварин в порівнянні з 2016 роком. Саме в 2016 р. була затверджена нова «Програма регулювання чисельності тварин гуманними методами в м. Вінниці на 2016 – 2020 рр.». У відповідності до заходів цієї Програми побудовано муніципальний притулок для тварин. Його створено як структурний підрозділ МКП

кількість звернень мешканців з приводу необхідності здійснення відлову безпритульних тварин поступово зменшується. Так, в 2018 р. надійшло 594 скарги, протягом 2019 р.- 406 звернень. За 2020 рік зареєстровано 361 скарга.

рік	зареєстровано звернень
2018	594
2019	406
2020	361

інформація відділу оперативного реагування «Цілодобова варта»

Та з огляду на розширення меж ВМТГ та велику кількість приватних домогосподарств на приєднаних територіях, на яких досить часто практикується самовигул (пересування власницьких домашніх тварин у громадських місцях без нагляду господаря) та враховуючи відсутність норм обов'язкової реєстрації та регулювання приплоду собак та котів, існує ризик збільшення кількості безпритульних тварин.

Внаслідок проведеного аналізу, стає зрозуміло, що ефективні заходи вирішення проблеми безпритульних тварин повинні бути направлені на вирішення ключової причини проблеми - неконтрольоване розмноження тварин.

Для успішної реалізації Програми і досягнення скорочення чисельності безпритульних тварин необхідно в короткий термін стерилізувати 80% безпритульних тварин, що потребує залучення певних фінансових ресурсів та плідної співпраці з громадськими, благодійними організаціями та волонтерами територіальної громади.

Програма в своїй основній частині базується на ідеї стерилізації й супроводу тварин (стерилізовані безпритульні тварини, які повертаються до попереднього ареалу перебування, обов'язково повинні легко візуально ідентифікуватися та знаходитися під опікою фізичної або юридичної особи) та вирішенні проблем з утримання домашніх та інших тварин, що включає в себе заходи стосовно здійснення контролю за кількістю тварин шляхом ведення їх обліку та всебічного моніторингу, регулювання кількості безпритульних тварин шляхом їх відлову, стерилізації та розміщення в пунктах перетримки або притулках. А також на ідеї пошуку господаря тваринам, які утримуються у притулках, та їх реєстрації при відчуженні господарям або особам, що виявили бажання утримувати цих тварин.

Реалізація даної Програми повинна призвести до певного соціального ефекту, а саме:

- значного зменшення безпритульних тварин на вулицях;
- підвищення рівня безпеки і комфортності життя людей;
- забезпечення спокою і підвищенні моральності серед мешканців та гостей ВМТГ;
- покращення епізоотичного стану населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.

2.2 Аналіз нормативно-правової бази

Програма розроблена відповідно до Європейської конвенції «Про захист домашніх тварин», ратифікованої Законом України № 578-VII від 18.09.2013р., рекомендацій Міжнародного Епізоотичного Бюро (МЕБ), до якого Україна входить з 11 липня 1994 року, Законів України «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про ветеринарну медицину», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про благоустрій населених пунктів», Наказу Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 року № 439 «Про затвердження Положення про притулок для тварин», Цивільного кодексу України (ст. ст. 180, 340, 341, 342), Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» (ст. ст. 89, 154), Кримінального кодексу України (ст. ст. 154, 299).

2.3 Опис успішних прикладів

В успішних країнах ставлення до тварини є індикатором гуманності та цивілізованості суспільства.

За даними Animal Foundation Platform, всього в світі нараховується близько 600 млн. безпритульних тварин. У Великобританії за окремими даними нараховується понад 9 млн. безпритульних котів та, станом на 2017 рік, – понад 66 тисяч безпритульних собак. У США щодня народжується близько 70 тисяч безпритульних тварин, а їхня загальна кількість складає понад 70 мільйонів. Але кількість безпритульних тварин, які стали такими спадково є зазвичай меншою, аніж в Україні. Це пов'язано з тим, що для врегулювання їхньої кількості застосовують комплексний підхід: «Відлов-Стерилізація-Повернення», ефективна законодавча база, онлайн-системи реєстрації та ідентифікації тварин, контрольоване розведення, інформаційно-просвітницька робота та підвищення рівня відповідального ставлення до тварин з боку їх власників та суспільства.

Всесвітнє товариство захисту тварин (WSPA) та Міжнародне відділення Королівського товариства упередження жорстокого поводження з тваринами (RSPCA International, Велика Британія) провели дослідження практики контролю безпритульних тварин в 31 країні Європи. За результатами даного дослідження виявлено, що жоден із методів: «відлов - стерилізація – повернення», «відлов без повернення» та евтаназія, як методи регулювання чисельності безпритульних собак, не мають визначального впливу на їхню кількість без застосування комплексних запобіжних методів щодо розмноження власницьких тварин.

Тобто програма стерилізації має виконуватися тільки спільно з контролем народжуваності власницьких тварин і жорстким обмеженням самовигулу.

2.4 Визначення напрямку

На державному рівні прийнято ряд відповідних нормативно-правових актів, проте їх втілення більшою мірою стосується прийнятої політики місцевих органів влади.

Хоча в Україні і закріплений обов'язок власників здійснювати реєстрацію собак та котів, на національному рівні не встановлено вимог щодо умов та порядку здійснення реєстрації, як і не створено реєстраційної бази. Водночас муніципальним притулком здійснюється реєстрація виловлених та стерилізованих безпритульних тварин в міжнародній онлайн базі ідентифікованих тварин Animal ID.

Також у законодавстві України відсутні норми, які б регулювали порядок розведення та регулювання приплоду собак та котів. Тому власники не є обмеженими у розведенні тварин та не зобов'язані контролювати появу приплоду. Через це частими є випадки, коли новонароджених тварин вбивають, або залишають на вулицях чи підкидають зоозахисним організаціям, притулкам для тварин. Така ситуація призводить до збільшення кількості безпритульних тварин. Враховуючи зазначене, існує необхідність створення системи контролю за розведенням тварин, а також ввести обов'язкове ліцензування на племінну тварину і обов'язкову стерилізацію на неплемінну.

Крім того, враховуючи кількість потенційно власницьких нестерилізованих тварин на вулицях, що стає причиною для будь-якого майбутнього збільшення чисельності безпритульних собак, існує необхідність проведення широких інформаційних кампаній, направлених на зростання відповідальності власників домашніх тварин. А також розроблення та прийняття Правил утримання тварин на території Вінницької міської територіальної громади.

3. Мета програми

Основною метою Програми є зменшення кількості безпритульних тварин на території ВМТГ, керуючись гуманним та відповідальним ставленням до них; створення безпечного середовища для громадян та комфортного співіснування мешканців і тварин.

4. Пріоритетні завдання Програми

Головним завданням Програми є проведення комплексу управлінських і правових заходів, направлених на створення більш комфортних умов для життя людей та гуманного середовища для існування тварин через значне зменшення чисельності безпритульних тварин, а саме:

- проведення моніторингу та визначення кількості безпритульних тварин;
- розроблення та прийняття Правил утримання тварин;
- створення системи контролю за розведенням тварин;
- подальше проведення масової стерилізації, щеплення, профілактичних обробок тварин;
- підтримка належного функціонування муніципального притулку для

тварин;

- проведення інформаційно-просвітницьких заходів з населенням стосовно гуманного поводження з тваринами, влаштування тварин, пропагування стерилізації домашніх тварин тощо.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання програми.

Основними шляхами і засобами розв'язання проблеми є:

- розробка, прийняття та контроль за дотриманням Правил утримання тварин на території ВМТГ;
- проведення масштабної інформаційної кампанії;
- стерилізація безпритульних та власницьких тварин;

Орієнтовні обсяги фінансування заходів, строки та етапи виконання пріоритетних завдань програми викладені в інформації щодо напрямків діяльності та заходів цільової Програми.

6. Зв'язок із стратегічними документами розвитку Вінницької міської ТГ, Вінницької області і держави.

Концепцією Інтегрованого розвитку міста Вінниці 2030, затвердженою рішенням Вінницької міської ради від 22 лютого 2019 року №1542, передбачено створення гуманного середовища для існування тварин і регулювання їх чисельності гуманними методами (ціль 7 галузі життєдіяльності міста «Охорона навколишнього середовища, озеленення, чиста вода, належне поводження з відходами»)

Концепцією передбачені заходи та проекти, які пов'язані з пріоритетними завданнями Програми. Таким чином, запровадження даної Програми цілком відповідає стратегічним намірам, цілями і проектам Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці 2030 і дасть можливість ефективно вирішити проблему з безпритульними тваринами в ВМТГ.

7. Напрями діяльності та заходи /проекти цільової програми

№	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів/ проєктів програми	Термін виконання заходу/ проєкту, з розбивкою по роках	Виконавці	Джерела фінансування	Фінансування, всього, тис. грн	Фінансування в розрізі років реалізації програми, тис. грн			Очікуваний результат
							2022р.	2023 р.	2024 р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Моніторинг кількості безпритульних тварин	Підрахунок безпритульних тварин	2022-2024	Муніципальний притулок для тварин; благодійні та громадські організації	не потребує фінансування	-	-	-	-	належна оцінка поточної ситуації та планування робочих процесів
2	Адміністративні заходи	Розроблення та прийняття Правил утримання тварин	2022	ДКГБ	не потребує фінансування	-	-	-	-	зниження ризику збільшення популяції безпритульних тварин; підвищення рівня безпеки і комфортності життя мешканців
3	Підтримка належного функціонування притулків для тварин	3.1 Оснащення матеріально-технічною базою муніципального притулку для тварин	2022-2024	ДКГБ, МКП «Вінницязеленбуд»; благодійні та громадські організації	кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, грантові кошти, благодійні	-	-	-	-	зменшення кількості безпритульних тварин; покращення епізоотичного стану території ВМТГ;

		3.2 Проведення відлову безпритульних тварин, утримання їх в муніципальному притулку для тварин, включаючи харчування, надання, ветеринарних послуг (стерилізація, кастрація, вакцинація, дегельмінтизація та інші послуги), автотранспортні послуги, реєстрація			внески	13715,000	4252,000	4578,000	4884,000	
		3.3 Надання фінансової підтримки громадським та благодійним організаціям на утриманні яких знаходяться безпритульні тварини				1460,000	462,000	487,000	511,000	
4	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів	4.1 Виготовлення інформаційних буклетів та інших матеріалів щодо виконання заходів Програми. 4.2 Розміщення у засобах масової інформації реклами. 4.3 Проведення інформаційної, навчально-просвітницької роботи	2022-2024	ДКГБ; МКП «Вінницязеленбуд» благодійні та громадські організації	кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, грантові кошти, благодійні внески	30,000	10,000	10,000	10,000	підвищення відповідальності власників домашніх тварин; відповідальне та гуманне ставлення до тварин

8. Просторовий вимір

Всі проєкти Програми будуть реалізовані на території Вінницької міської територіальної громади за участі виконавчих органів Вінницької міської ради, Міського комунального підприємства «Вінницязеленбуд», волонтерів, громадських та благодійних організацій.

Програма розроблена з урахуванням подальшої інтеграції у веб-платформу міських даних.

9. Ключові показники цільової програми

Результативність виконання Програми визначається за допомогою наступних показників (ключових індикаторів) :

Ключові індикатори	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість безпритульних тварин (собак) на території ВМТГ	1330	1100	1000	800	600
Кількість скарг мешканців до відділу оперативного реагування "Цілодобова варта" з приводу безпритульних тварин	361	340	300	250	150
Частка стерилізованих безпритульних тварин у загальній кількості безпритульних тварин, % (собак)	32	35	45	55	75
Кількість проведених стерилізацій безпритульних тварин (собак, котів)	992	1000	1000	1000	1000

Міський голова

С. Моргунов

Департамент комунального господарства та благоустрою
Пасічник Сергій Богданович
Головний спеціаліст Відділу утримання об'єктів благоустрою